

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Fritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Риб. Домі, на риб. вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

"ЕЙ, НЕ СПИ, РОБІТНИКУ".

"Ей, не спи робітнику, На панському смітнику. Вороги не сплять."

В. Чумак.

Не спи робітнику. Час бо дуже тривожний. Шось се доброго затівають вороги твої. Хоч вони ніколи про ніщо добре для тебе не дбали, але часами, коли перемовиналася чаша твого горя й ти починав підносити голос — вони притихали, прислухувалися, насторожувалися й вичікували. Коли-ж уважали, що прийшов час — знову підносили голову, вибирали слабіше місце й вдаряли.

Зараз по світовій війні капіталісти притихли були, ба навіть розгубилися, залякалися. Той час вже минув. Соціал-демократи, різні продажні лідери політичних і трейд-юніонних робітничих організацій своєю угодовською "поміркованою політикою" допомогли капіталістам зрівноважити їх положення. Через трупи Розі Люксембург, Карла Лібкнехта й інших революційних борців вони привели капіталізм до такої стабілізації, що він підняв голову й перейшов від відступу до наступу на робітництво.

Англіські соціал-угодівці з II. Інтернаціоналу через зривання генерального й майнерського страйку привели в Англію до протитрейд-юніонного законопроєкту. Ніколи представники англійського капіталу не посміли-б вносити в парламенті такого ганебного протитрейд-юніонного законопроєкту, коли-б вони не отримали були побіди над англійським робітництвом минулого року. Почувши себе в силі, вони рішили ухвалити такий закон, який в майбутньому забезпечив би їх перед всякими страйками.

Ухвалють. Але щоб закон ухвалити й певної частини "поміркованого", дрібнобуржуазного населення проти себе не наразити — уряд капіталістів виконав наїзд на радянське торговельне представництво, бо мовляв, всякі страйки в Англії руководилися з Москви. Це, щоб відвернути увагу населення від протитрейд-юніонного законопроєкту, щоб налякати його "комуністичною небезпечкою" на вірєць "Зіновевого листа" й під шум того переляку й замішання провадити свою протитрейд-юніонну політику.

Однак такі справи внутрішніми подіями не закінчуються, головню, коли вони відбуваються в такій першокласній капіталістичній країні, як Англія. Вони мають також великий вплив на міжнародну політику, бо вони також на це розраховані. Наслідки вже маємо. Французький міністер внутрішніх справ вже виступив в парламенті з промовою проти комуністів, заявляючи, що комуністи хочуть знищити французьку республіку. Це значить, що й у Франції розпочинається нагінка проти революційного робітництва.

В столиці Аргентини, в Полудневій Америці, переведено арешти між комуністами у зв'язі з наїздом на радянську делегацію в Лондоні.

Хоч прем'єр Болдвін заявляє, що зривання зносин Англії з Радянським Союзом не загрожують війною, то проте Муссоліні каже, що Італія мусить мати п'ять-мільонову армію. Та й в Радянському Союзі дуже добре знають мову капіталістів, тому радянські газети б'ють на аларм про безпеку війни.

Віна! Як це страше слово! Як лихо принесла вона мільонам населення в 1914—1918 роках? А від того часу зросли армії, флоты морські й повітряні, удосконалено гармати, винайдено тисячі гатунків нових страшних трійливих газів. Все це на чю голову? На твою, робітнику.

Тож не спи, бо вороги твої не сплять. Ставай в ряди робітничих організацій, ставай членом Комуністичної Партії Канади, розповсюджуй робітничо-фармерську пресу, приєднуй її нових передплатників.

Тепер якраз Комуністична Партія Канади веде кампанію за придбання членства. Є це партія, яка веде перед в робітничому русі, яка бореться за визвіл робітництва з китів капіталістичного визиску, бореться проти капіталістичних війн, проти проливу робітничої крові за інтереси капіталу. Ця партія має свою пресу, а центральним її органом в англійській мові є газета "Воркер", що виходить тижнево в Торонто й коштує лише \$2.00 на рік.

Проводячи кампанію за побільшенням членства, комуністична партія провадить також кампанію за поширенням свого друкованого слова. Ця кампанія продовжатиметься до 15. червня, значить ще два тижні. Тож ставаймо в тому часі членами Комуністичної Партії Канади! Передплачаймо й приєднуймо передплатників для "Воркера".

ЛОЙД ДЖОРДЖ ПРО ЗРІВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ЗНОСИН.

Лойд Джордж, бувший прем'єр Великої Британії в часі війни й зараз по війні, а нинішній лідер ліберальної групи в британському парламенті, гостро критикує уряд Болдвіна за зривання дипломатичних зносин з радянською владою.

Розуміється, Лойд Джордж виходить цілком з іншого заклочення, ніж прихильники радянської влади. Він каже, що поки радянське представництво було в Лондоні, то "злочинну роботу Росія можна було контролювати". Тепер-же, після зривання дипломатичних зносин, ім (Росіянам) руки розв'язані. Вони тепер звільнені від всяких зобов'язань і можуть вільно провадити свою пропаганду проти Великої Британії по цілому світі — по цілому світі тому, що Велика Британія має свої колонії всюди.

Америка, каже Лойд Джордж, шасливіша. Її територія вкупі, в неї економічне положення краще, тому там комунізм

не так хутко вицвілюється. Комунізм знаходить собі благодатний ґрунт в таких країнах, де панує голод, нужда, безробіття. Тому, що Німеччина зараз по війні була в великій нужді, тепер там комуністи на виборах збирають чотири мільони голосів.

Лойд Джордж полемізує також з лордом Балфором, який сказав, що краще було зовсім не вводити в ніякі зносини з Радянським Союзом. Лойд Джордж каже, що не входить в зносини зовсім — що іншого, а увійти в зносини, а потім їх зривати — знову що іншого. Мовляв, Злучені Держави в ніякі дипломатичні зносини з Радянським Союзом не входили й проте преспокійно собі з ним торгують. Англія тепер зносини зривала й може втратити всю свою торгівлю з Радянським Союзом, хоч Болдвін запевняє, що торгівля може відбутися між обома країнами. Лойд Джордж певний того, що Радянський Союз відтягне від Англії свої замовлення і на цему потерпить тільки Англія.

Хто-ж виграв? Виграє Німеччина й Злучені Держави, яким Радянський Союз передасть свої замовлення, а в наслідок цього в Англії збільшиться безробіття. Ну, а там де безробіття — там поле для комунізму — такі висновки Лойд Джордж.

Полемізувати тут з Лойд Джорджем нам не приходить, однак одна коротенька заувага. Лойд Джордж каже, що Болдвін розважав тепер більшовиком руки для пропаганди в англійських колоніях. Знову в іншому місці каже, що для пропаганди комунізму немає місця там, де гарне економічне положення й добра заробітня платня, а зате-ж комунізм приймається там, де голод, нужда, безробіття. Коли так, то Лойд Джордж повинен поради англійським капіталістам не вискувати колоніяльних народів, допомогти їм поліпшити своє економічне положення, дати всім робітникам, як дома, так і в колоніях, добру заробітню платню, а тоді... тоді ім (англійським капіталістам) не треба буде боятися комунізму.

А то-ж самі створюють умовини для поширювання комунізму й самі на него й сердяться.

ПРО ЩО ПОВИННО ПАМ'ЯТАТИ ВІННІПЕГСЬКЕ РОБІТНИЦТВО.

Від нинішнього дня і аж до 28. червня включно вінніпегське робітництво повинно пам'ятати, що у виборах до провінціального парламенту в Манітобі Комуністична Партія Канади поставила у Вінніпегі свого кандидата, т. Якова Пенера. В провінціоальних виборах місто Вінніпег не є поділене на варди, а тому кожний робітник міста Вінніпегу, чи він мешкає в північному чи центральному Вінніпегу, на Форт Рудж чи в Елмвуд, матиме право голосувати на т. Пенера, якщо той робітник зареєстрований і, розуміється, має горожанські папери.

Кожний свідомий робітник повинен не тільки чекати 28. червня, щоб віддати на т. Пенера свій голос, але повинен агітувати між своїми знайомими, сусідами, товаришами при праці за т. Пенером, кандидатом компартії. Комуністична Партія Канади вибрала минулої осені у Вінніпегі свого члена на адренка міської ради, а цих виборів повинна вибрати ще свого посла до провінціоального парламенту. Для цього повинен щиро попрацювати кожний свідомий робітник і робітниця такі це від нього.

По за місцеві члени партії й симпатичі повинні дати вінніпегським робітникам в цих виборах матеріальну підтримку.

ПРЕСА КОМІНТЕРНУ.

Певна річ, трудно сказати, який з органів позарядяцької комуністичної преси — найкращий. Але ми дуже наблизились до істини, коли скажемо, що найкращі можна вважати органи німецької, французької та англійської секцій Комінтерну. Ці-бо газети стоять уже на досить високому рівні розвитку.

Комуністична преса в Німеччині.

Насамперед відзначимо центральний орган німецької компартії, берлінську "Роте Фане" ("Червоний Прапор"). Це велика та поважна, по-ленінськи-му витримана політична газета. Ще порівнюючи недавно її багато дечого бракувало. Досить сказати, що вона не використовувала такого способу оздобити друковане слово, як ілюстрація. Тепер цю хибу усунуто і багато зроблено для поживлення газети в цілому. Гарно, по бойовому обслуговуванню, члени компартії, даючи серйозні політичні статті та багату інформацію, що її завжди добре опрацюють, додаючи докладні коментарі, газета містить фейлетони, літературні твори, портрети, малюнки, карикатури, а також має цілий ряд дуже цікавих для читача відділів, що дають йому розумну розвагу на дозволі. Єдине, на що хибую "Роте Фане", так це що-до стилю, який і досі не є популярний, а трохи академічний. Але можна сподіватися, що й цю хибу буде усунуто.

Має 300 тисяч читачів.

Крім "Роте Фане" німецька компартія має 36 щоденних газет, мільярдів та краєвих з загальним тиражем, що наближається до 300 тисяч, а також декілька журналів, у різних питаннях. Але саме ця цифра виявляє дошкульне місце німецької комуністичної преси. Адже підчас виборів до райкстагу на кінці 1924 року німецька компартія здобула аж понад 2,700,000 голосів. Звідси треба зробити висновок, що не все ще зроблено, щоб перетворити пресу в масову та ввести її до найширших кол робітництва. Що правда, й партія й окремі газети часами провадять спеціальні вербувальні кампанії, і, наприклад, у Рурі товариші навіть дійшли чималого успіху. Але зроблено ще далеко не все. Це саме спостерігається також по інших країнах. Проте, треба знати, що навіть досягнений тираж, скажімо, "Роте Фане" (60,000) є чималим здобутком, бо навіть орган німецької соціал-демократії, старий "Форвертс" ледви має 40,000 читачів.

Французька комуністична преса.

Орган французької компартії "Іманіте" (Людовік) теж дійшов чималого успіху. Він теж справляє приємне враження великої політичної газети технічно чудово поставленої. Впадає в око велике число ілюстрацій, портретів, малюнків. Газета швидко реагує на всі найважливіші явища, як з міжнародного, так і внутрішнього політичного й робітничого життя. "Іманіте" ми теж знаємо відомо ряд відділів з цікавим матеріалом, які чимало сприяли збільшенню тиража. Як особливість "Іманіте", треба ще відзначити те, що вона, прагнучи обняти як найширші маси читачів, містить навіть багато дрібниць, яких досить зустрічаємо і в буржуазній пресі. Але "Іманіте" надзвичайно пильно ставиться до такого матеріалу, подаючи його у відповідному освітленні й робить це прекрасно. Тираж "Іманіте" доходить до 250 тисяч примірників.

Крім "Іманіте" французька компартія має ще понад десяток тижневиків у провінції, а також теоретичний журнал.

На "Іманіте" орієнтується орган бельгійської компартії "Дряпо Руж" (Червоний Прапор) — досить велика й гарна щоденна газета.

Комуністична преса в Англії.

Орган англійської компартії — тижнева газета "Воркерс Лайф" ("Робітничі Життя"), що заступила недавно закритий "Воркерс Вікли", завжди цікавий своїм змістом та гарним виглядом хорошої, серйозної масової робітничої газети. Ця газета чудово провадить поточні ударні кампанії. Разом із партією вона зокрема зміцнилася за часів загального страйку, коли вона навіть виходила що дня, та страйку май-

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ ПІД ПОЛЬЩЕЮ Й В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

НОВИ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНЦІВ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Унівеський "Новий Час" пише, що на Підкарпатській Україні після львівських демонстрацій знову закипало. Чеська влада розпочала новий курс репресій проти українців, а особливо Галичан, Галичан, що перебувають на Підкарпатській Україні 6 — 7 років, викладають за межі Чехословаччини навіть без попередження.

З Мункачу пишуть газети, що "між чеськими й польськими прикордонними старостами настигла тісна співпраця. Вони узгодили до одного й умовляють що до одностороннього поступовання проти українців".

"Новий Час" зауважує, що ці репресії доводять, що чеська політика свідомо провадиться на шкоду української людності і що там "діються речі, проти яких мусить протестувати кожний свідомий українець". Зауваження слухає й логічне, але логіки в унівеській газеті вистарчило тільки на цент. У цій самій статті "Нового Часу" читаємо, що причиною нових репресій були протести проти антиукраїнської політики чеського уряду і далі так: "Ми не будемо розводитися довол над минулими демонстраціями. Без сумніву, вони не повинні були мати місця". А далі газетка ще доводить, що демонструвати проти Чехів "було гупо й не етично".

Очевидно, на погляд унівеської газетки, "розумним і етичним" було-б показати чеським можновладцям дулю в кишені, а там "цідую панам русі". Слово, дотримуватись "розуму" й етики лояка.

Проте, треба знати, що навіть досягнений тираж, скажімо, "Роте Фане" (60,000) є чималим здобутком, бо навіть орган німецької соціал-демократії, старий "Форвертс" ледви має 40,000 читачів.

Преса на Буковині.

28 років тому назад на Буковині вийшов перший соціалістичний часопис "Форвартс" ("Вперед"). Що виходить досі, ставши нині вже органом буковинського меншовизму.

Перед війною (в 1913 році) на Буковині виходило 63 часописи. Але робітнича преса мала всього чотири часописи — "Камеяри", орган учительства українською мовою, "Форвертс" — німецькою мовою, виходило також "Гасло" і "Борба" — соціалістичні українські часописи.

За час війни Буковина стала тереном воєнних операцій. Війна знищила всю робітничу пресу і зменшила буржуазну. Коли-ж Буковину захопило румунське боярство, політичний рух різних національностей, а в першу чергу робітничий рух став ще більше занепадати, а з цим занепадом упала і робітнича преса.

Беззастанні арешти українських селян і робітників, екзекуції по селах, воєнні стан що його проголошено і досі не скасовано, сваволя адміністрації і військових командантів — все те не давало змоги розви-

нерів і має тепер тираж шось із 80,000 примірників (тижневик руху меншовиць "Сондей Воркер" має навіть 120,000!) Це є журнал партії "Комуніст", що почав виходити замість колишнього "Комуніст Рев'ю".

В Чехословаччині.

Найбільшою в середній Європі комуністичною газетою є орган чехословацької компартії, "Руде Право" ("Червоне Право"), що виходить двічі на день з тиражем близько 60 тисяч. Загалом чехословацька компартія має 8 щоденних газет різними мовами, в тім числі одну — українською ("Карпатська Правда", тижневик), а також 15 видань, що виходять кілька разів на тиждень.

(Кінець буде.)

ПОДАРУНОК СТРИЙСЬКИХ "ПАТРІОТІВ" ПАНСЬКІЙ ПОЛЬЩІ.

Львівська "Рада" пише: "В останніх роках перед війною було збудовано в Стрию великий будинок на бурсу для шкільної молоді. Було це досягнення не будь яке! З дрібних пожертв, складами населення цілої Стрийщини, споруджено двохповерховий будинок з 30 кімнатами, центральним опаленням, окремою їдальнею, купальнями та руханковими залами. У тридцяти кімнатах могла знайти здорове, тепле, сонячне приміщення більше як сотня нашої шкільної молоді".

Проте стрийські "патріоти" подбали так, що тепле приміщення знайшов тут хтось инший. Газета оповідає: "А як українську гімназію зліквідовано і на її місце створено тільки паралельні утравістичні класи, як інтегральну частину польської гімназії, тоді із владчності за скасування української гімназії, "патріотичний відділ" бурси відступив цілком безплатно будинок бурси на приміщення утравістичних клас державної гімназії".

Газета обурюється, що це добро українського громадянства, в яке покладено було багато праці й гроша, передано для школи, в якій українські діти виховували в дусі страху, приниження й покірності. Обурення не безпідставне. Але-ж за те "патріоти" з націоналістичного табору своїм подарунком свого добра здобули собі ласку, та, певно, й посади у польських панів.

Здається ці українські патріоти також є інтелігентного походження.

В той час, коли німецькою й румунською мовою виходить аж п'ять щоденників на Буковині — всі буржуазні та меншовицький "Форвартс" — українською мовою залишились тільки одна тижнева робітничо-чарська газета "Боротьба", за читання якої сіваранца арештує, а суд карає, — та одна цараністична "Хліборобська Правда".

Є ще націонал-демократичний, вірніше аверскаський "Рідний Край", який замінив "Зорю", "Землю" та "Народ". Комуністична преса на Буковині з'явилася в 1920 році. Це "Громада", що її редактором був т. Канока. Це — перший буковинський орган, що став на платформі Комуністичного Інтернаціоналу. Але румунська влада скоро його закрила і протягом кількох років не виходило ніодного комуністичного часопису.

Чи ви є членом Комуністичної Партії Канади? Коли уважаєте себе свідомим робітником, то ставайте в ряди компартії й працюйте в її користь.

СКАЛКИ ЖИТТЯ.

На радянському ярмарку.

— Дешево продаю картини про китайську революцію. — Ану лише покажи, що там у тебе за картини?..

— З великим зацікавленням селяне розглядають картини розстрілу китайських пролетарів імперіалістами.

— Є, є картини про т. Шміда, який хотів скинути царя, але загинув, розстріляли, — чути вигук на ярмарку.

— А ось сліпий-бандурист. Біля них великий натовп селян слухає пісні.

"Порвали ми дуга ярма, кайдани, майдани.

Вийшли вільними на майдани.

Ясеньке ленінське сонечко Засяяло нам у віконечку. — Ну, а заспівайте це про клятву Катерину, що занепастила Україну.

— Про Морозеньку заспівайте.

— Та ми краще про Ляхів заспівали, що знову заворушилися й дбають щось неадорно проти України, — казали бандуристи.

Заспівала, затужила бандура...

Я. Р.

Розмова між Юдою й китайським генералом Чан Кай-Ші:

Юда: — Ти діваст 15 мільонів доларів?.. Тобі добре повелось. Я діст-в менше — лише 30 сребренників.

Чан Кай-Ші: — Але-ж ти продав тільки одного чоловіка, а я продав весь китайський народ...

Відайте кесареви кесареви, а боже богів!

Населення Америки, як і населення кожної иншої країни, ходить до церкви не лише молитися богу, але й давати "набоже".

В 1925 році те набоже в Злучених Державах вносило кругленьку суму — \$648,000,000 (шістсот сорок вісім мільонів доларів).

На збудування катедр в самому Нью Йорку склали паравіні в 1925 році 10 мільонів доларів. Католики та епіскопальні склали багато мільонів на збудування своїх катедр у Вашингтоні.

Газета "Christian Advocate" (методистська) каже, що коли долучити ці суми на собори до загальних, то населення Злучених Держав даде егомостям в 1925 році 700 мільонів доларів.

А колись-же то основатель цієї релігії пішком ходив, а коли доводилося їхати, то й то верхом — на позичений ослиці.

А колись-же то основатель цієї релігії казав, що "дешке верблюдові пролізти через вушко голки, чим багатому у ввійти у царство небесне".

А колись-же то основатель вигнав Торговців з ерусалимського храму...

Та що й казати.

53 роки висідів в тюрмі і в її стінах побур.

Джозеф Бакаро був засуджений на досмертну в'язницю в 1874 році суддею в Мангетте, Н. Й. Суддя що його засудив, давно вже помер і за нього світ забув. А Джозеф Бакаро умер на днях в тюремному госпиталі Даннемора 100-літнім старцем.

53 роки висідів він в тюрмі, відтятий від світу. Грант був президентом Злучених Держав, коли його засуджено. Рекорд його злочину, за який його засуджено, затривався. Нікому також не відоме вже навіско-то людині, що він її замордував.

Але 100-літнього старця проте з тюрми не звільняли. Така бо буква закону. Тільки не для всіх вона однакова.

Чи ви ворог своїм приятелям?

Коли ні, то чому не-постараетесь, аби всі ваші приятелі читали "Укр. Роб. Вісти"? Ви зробите їм приятельську прислугу, як зробите їх передплатниками "У.Р.В."